

Handboek NVT

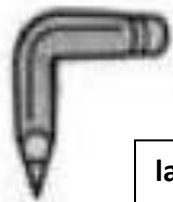
Leeswijzer Taalleerland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 6

Thema 5

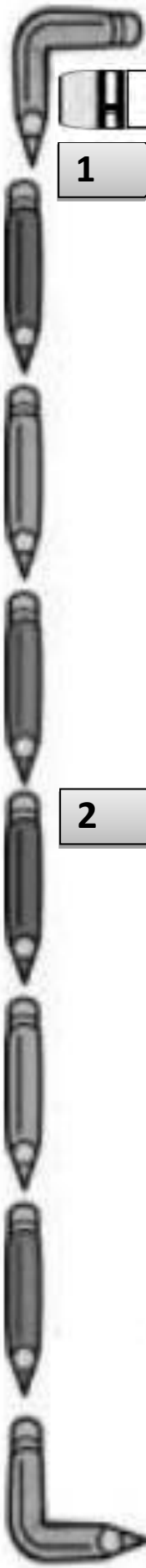
Het staat in de krant

Werkboek

landelijk:	Landelijk betekent voor het hele land. Dus landelijk nieuws is belangrijk voor het hele land, vooral als het land groot is zoals bijvoorbeeld Venezuela. Bijvoorbeeld in Venezuela is landelijk nieuws belangrijk voor het hele land, voor alle delen/steden van het land. Het is nationaal nieuws van Venezuela.
regionaal:	Regionaal betekent voor of in een bepaald gebied. Bijvoorbeeld nieuws voor het Caribisch gebied is alleen voor het Caribisch gebied en niet voor andere landen.
lokaal:	Lokaal betekent alleen op een bepaalde plaats of eiland. Bijvoorbeeld lokaal nieuws van Aruba is alleen belangrijk voor Aruba en niet voor de andere eilanden.
direct:	Direct ben je wanneer je meteen zegt waar het om gaat. Je twijfelt niet.
diplomatiek:	Diplomatiek ben je wanneer je voorzichtig en zorgvuldig reageert of antwoord geeft. Je zorgt ervoor dat je geen ruzie met andere mensen krijgt. Je kiest je woorden om geen ruzie te maken of te krijgen. Je houdt rekening met de gevoelens van anderen.
ontwijken(d):	Ontwijkend ben je wanneer je iets of iemand uit de weg gaat. Bijvoorbeeld Anthony gedraagt zich ontwijkend. Als ik eraan kom, loopt hij weg of hij kijkt de andere kant op. Hij vermijdt me.

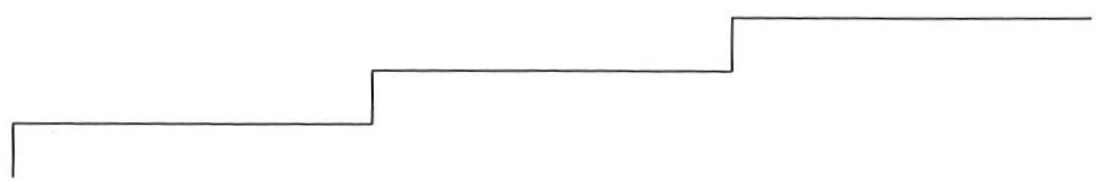

Woordenschat

1

Vul de woordtrap in van klein naar groot. Kies uit de woorden in het hok.

regionaal landelijk lokaal

2

1 Welke kranten worden op Aruba gelezen?

2 Welke kranten worden bij jullie thuis bezorgd?

Woordenschat

3.1 Siegfried heeft van zijn oma een zelfgebreide trui gekregen. Klas 6 vindt de trui niet zo mooi, maar ze reageren allemaal anders.

Ik vind het echt zo knap als iemand een trui kan breien. Vooral met zoveel kleuren.

Siegfried!
Wat een lelijke trui!

Ik had laatst ook een trui gekocht in de stad. Weet je wat ik zag in de stad? Een heel grote toren van snoep in de snoepwinkel! Echt super lekker.

Nathaly

Lucio

Siegfried

Niels

Hoe reageren de kinderen?

Zet het juiste woord op de lijn. Kies uit de woorden in het hok.

ontwijkend

diplomatiek

direct

Nathaly reageert _____

Lucio reageert _____

Niels reageert _____

Woordenschat**3.2**

Bij iedereen reageer je anders. Tegen je broertje of zusje ben je waarschijnlijk directer dan tegenover de koning.

Stel je voor:

- 1 Je moeder heeft een nieuwe broek gekocht. Jij vindt die broek heel lelijk.
Hoe reageer jij? Kies uit: ontwijkend/diplomatiek/direct

Ik reageer _____ ,
omdat _____ .

- 2 De koning heeft een nieuwe kroon. Hij vraagt wat jij ervan vindt. Je vindt de kroon niet mooi.
Hoe reageer jij? Kies uit: ontwijkend/diplomatiek/direct

Ik reageer _____ ,
omdat _____ .

- 3 De juf of de meneer heeft een paar nieuwe schoenen. Ze zijn echt niet mooi.
Hoe reageer jij? Kies uit: ontwijkend/diplomatiek/direct

Ik reageer _____ ,
omdat _____ .

Woordenschat

4 Juf Mirta vertelt.

Hieronder zie je vier mensen. Wie geeft een diplomatiek antwoord? De vraag is: Wat vindt u van stelen?

1 2 3 4

Wie is diplomatiek en wie niet? Vul de tabel in. De eerste is voorgedaan.

	diplomatiek	niet diplomatiek
1	☐	☒
2	☐	☐

de periode:	Een periode is een bepaalde tijd. Bijvoorbeeld de periode van Carnaval was leuk.
aanbreken:	Aanbreken is beginnen. Bijvoorbeeld de dag breekt aan betekent dat de dag begint.
gedurende:	Gedurende betekent: zo lang iets duurt. Gedurende de hele maand april is er voetbalwedstrijd.
de sporen:	De sporen of spore is een piepklein deeltje waarmee bepaalde heel kleine diertjes, planten en paddestoelen zich voortplanten.
verspreiden:	Iets verspreiden is ervoor zorgen dat er overal een beetje van terechtkomt. Bijvoorbeeld: de zaden van planten worden door de wind verspreid.

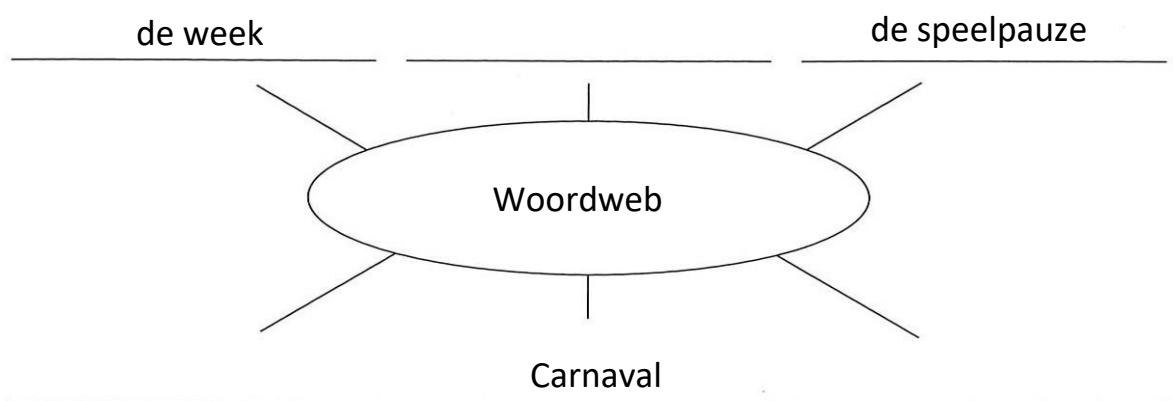

Woordenschat

1

Nathaly heeft voor een periode van twee maanden een proefabonnement op de krant. Gedurende die periode krijgt Nathaly de krant elke morgen bij het aanbreken van de dag.

Vul het Woordweb in. Verzin zelf drie verschillende perioden. Er zijn er al een paar ingevuld.

2

Paddenstoelen planten zich voort door sporen. De spoor, of de spore, is een piepklein deeltje, een soort zaadje. De sporen zitten meestal onder de hoed van de paddenstoel verstopt.

De paddenstoelen verspreiden hun sporen vanonder hun hoed.

Kleur de plaats waar de sporen zitten onder deze paddenstoel groen.

de afkorting:	Een afkorting is een korte manier om een woord te schrijven. Je laat een heleboel letters weg. Bijvoorbeeld: tv is de afkorting van televisie.
o.i.d.:	O.i.d. is de afkorting van: of iets dergelijks. De afkorting o.i.d. gebruik je als je iets niet precies kunt zeggen. Bijvoorbeeld: dat beest ziet eruit als een langharig konijn of iets dergelijks.
nl.:	Nl. Is de afkorting van: namelijk. De afkorting nl. gebruik je als je iets duidelijk gaat noemen; bijvoorbeeld: we gaan twee spelletjes spelen, namelijk tikkertje en verstoppertje.
o.a.:	O.a. is de afkorting van: onder andere(n). De afkorting o.a. gebruik je als je niet alles noemt. Bijvoorbeeld: in de dierentuin waren o.a. leeuwen en tijgers. Dat betekent dat er nog meer dieren waren.
o.m.	O.m. is de afkorting van: onder meer. De afkorting o.m. betekent hetzelfde als onder andere(n) (o.a.)
e.d.	E.d. is de afkorting van: en dergelijke. De afkorting e.d. gebruik je wanneer er nog meer van zijn. Bijvoorbeeld: ik heb spulletjes gekocht om mijn kamer gezellig te maken: een paar kussens, wat planten, e.d.

Woordenschat

1

1 Vul het schema in.
Zet steeds de juiste afkorting achter de woorden.

onder meer = _____

en dergelijke = _____

namelijk = _____

of iets dergelijks = _____

onder andere = _____

2 Weet jij ook welke afkortingen er bij deze woorden horen?

enzovoorts = _____

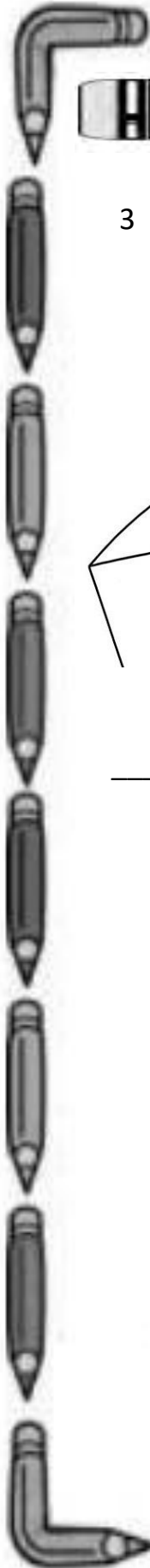
et cetera = _____

aanstaande = _____

bladzijde = _____

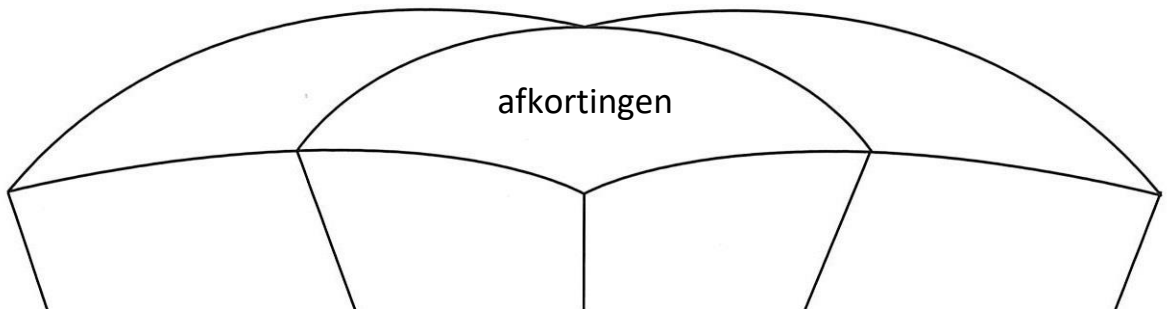
kilometer = _____

Woordenschat

3 Vul nu de woordparachute in met de afkortingen uit het woordenboek. Zet zowel de afkortingen als de woorden erin. Eentje is er al voorgedaan.

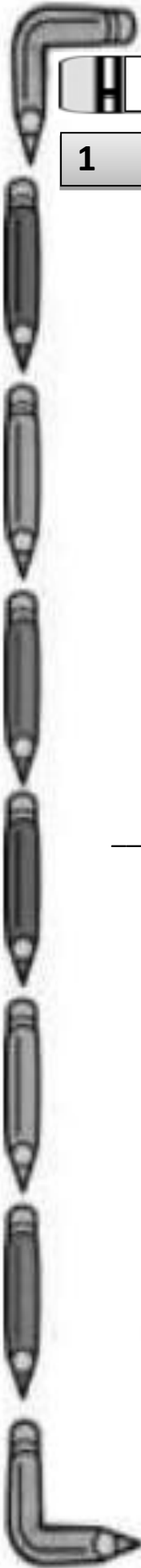
o.m. = onder meer

- paren:** Dieren die paren, vrijen met elkaar. Een tijd na het paren kan het vrouwtjesdier jongen krijgen.
- baren:** Als een vrouw een kind baart, komt er een kind uit haar buik. Een vrouwtjesdier baart een jong.
- zogen:** Als een moeder haar baby zoogt, laat ze hem aan haar borst zuigen. Zo kan de baby melk drinken. Een vrouwtjes zoogt haar jong.
- het zoogdier:** Het jong van een zoogdier drinkt melk bij zijn moeder. Poezen, paarden en honden zijn bijvoorbeeld zoogdieren. Vissen en vogels zijn geen zoogdieren.

Leesbegrip

1

Maak nu een schema van de tekst 'Walvissen' uit het Taalleesboek. Schrijf het onderwerp en de acht deelonderwerpen op. De deelonderwerpen zijn de antwoorden op de vragen die je bij opdracht 2.2 van het Taalleesboek hebt opgeschreven.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

Ga nu terug naar opdracht 2.3 op bladzijde 21 van je Taalleesboek.

Spelling

1

2

Lees.

tussen-n

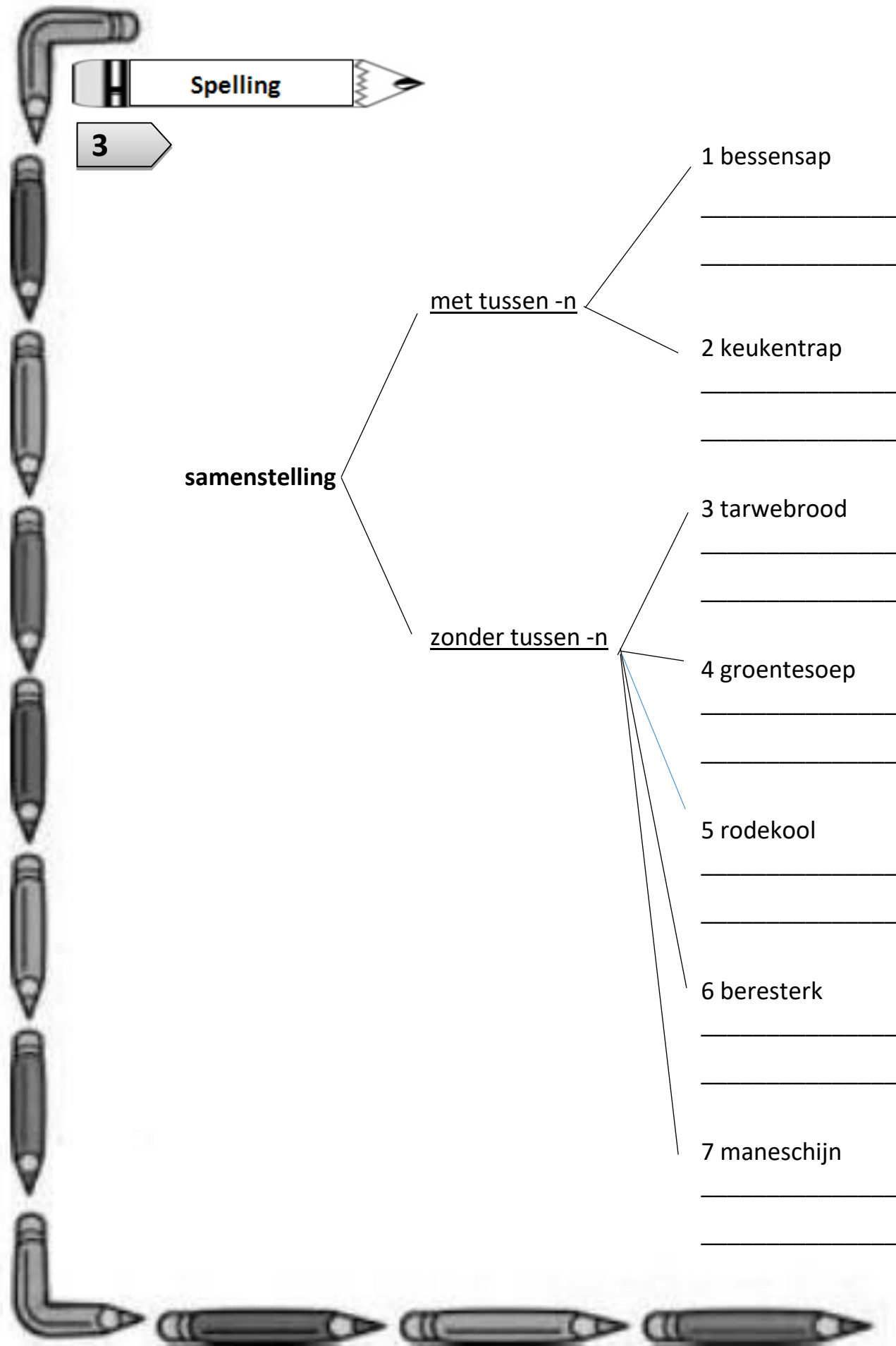
In een samenstelling schrijf je een **tussen-n** als:

- het eerste deel van de samenstelling een meervoudsvorm op -en is;
boekenkast
- het eerste deel van de samenstelling al op -en eindigt.
keukentrap

Je schrijft **geen tussen-n** als:

- het eerste deel van de samenstelling geen meervoud heeft;
tarwebrood
- je bij de meervoudsvorm van het eerste deel kunt kiezen tussen een meervoud op n en een meervoud op s;
groentesoep
- het eerste deel van de samenstelling geen zelfstandig naamwoord is;
rodekool – spinnewiel
- het eerste deel van de samenstelling een versterkende betekenis heeft;
apetrots
- het eerste deel van de samenstelling naar een persoon of zaak verwijst die in de gegeven context uniek is.
zonnestraal – Koninginnedag

Spelling

3

samenstelling

met tussen -n

1 bessensap

2 keukentrap

3 tarwebrood

zonder tussen -n

4 groentesoep

5 rodekool

6 beresterk

7 maneschijn

Spelling**4**

Maak met elk woord een samenstelling.
Kijk nog eens naar het schema bij opdracht 2.
Voorbeeld: **vis vissenkop**

- 1 konijn _____
- 2 paard _____
- 3 rijst _____
- 4 pruim _____
- 5 geboorte _____
- 6 kreeft _____
- 7 groente _____
- 8 schildpad _____

5

Wel of geen tussen -n? Vul in.

- 1 kippe___hok
- 2 groente___sap
- 3 panne___koek
- 4 poeze___staart
- 5 mane___schijn
- 6 pere___boom
- 7 platte___land
- 8 tarwe___koekjes
- 9 slange___kuil
- 10 manne___kleding

ondanks:	Het woord ondanks gebruik je wanneer iets tegenzit, maar dat het dan toch lukt. Bijvoorbeeld: ondanks mijn zere voet heb ik de marathon helemaal uitgelopen. Ondanks de moeilijke staartdeling heb ik toch een tien voor mijn rekenwerk gekregen.
dankzij:	Het woord dankzij gebruik je wanneer iets lukt, door hulp van iemand of doordat iets meezit. Bijvoorbeeld: dankzij de hulp van mijn meneer heb ik die som kunnen maken. Dankzij een goed georganiseerde toer hadden we een fijne vakantie.
omstreeks:	Omstreeks geeft ongeveer aan wanneer iets is gebeurd of gaat gebeuren. Bijvoorbeeld: omstreeks zes uur krijgen we bezoek.
sinds:	‘Sinds’ betekent: vanaf een bepaald moment in het verleden. Bijvoorbeeld: sinds vanmorgen heb ik niet meer gesnoept. ‘Sinds’ is dus al geweest.
per:	Per betekent: vanaf een bepaald moment in de toekomst. Bijvoorbeeld: per 1 november (a.s.) heb ik een ander telefoonnummer. ‘Per’ betekent dat het nog moet gebeuren.

1 Welke zin is goed? Zet een streep door de foute zinnen.

1 De vrouw kon beter zien.	a ondanks de nieuwe bril.
b dankzij de nieuwe bril.
2 Het schoolreisje was leuk.	a ondanks het slechte weer.
b dankzij het slechte weer.
3 Hij snapte niets van de som.	a ondanks de geduldige uitleg van de meester.
b dankzij de geduldige uitleg van de meester.
4 De zieke man had minder hoofdpijn.	a ondanks de medicijnen.
b dankzij de medicijnen.

Ondanks of dankzij? Zet een kruis voor het juiste woord.

- 1 Zij bleef droog in de regen ondanks dankzij haar paraplu.

- 2 Hij heeft het koud ondanks dankzij zijn warme kleren.

- 3 Ik vind die baby schattig ondanks dankzij het gekrijs en de poepluier.

 Woordenschat

2

Vul de goede woorden in.
Kies uit de woorden in het hok.

omstreeks	sinds	per
-----------	-------	-----

‘Omstreeks’ is hetzelfde als ‘om ongeveer’.
Het woordje ‘per’ wijst naar iets wat nog moet gebeuren.
Het woordje ‘sinds’ wijst naar iets wat al gebeurd is.

- 1 _____ zes uur eten wij warm.
- 2 _____ 1 januari zal mijn moeder met roken stoppen.
- 3 _____ vorige week heb ik een nieuwe fiets.
- 4 Mijn broertje is _____ vier uur 's nachts geboren.
- 5 _____ mijn broertje geboren is, heb ik het heel druk thuis.
- 6 Ik wil _____ 31 september volgend jaar op judo gaan.

3

Siegfried wil zijn fiets verkopen. Hij heeft een advertentie in de krant gezet. Er zijn vier geïnteresseerden voor de fiets. Aan wie van de vier geïnteresseerden zou jij je fiets verkopen?

Ik zou gegadigde nummer kiezen, omdat _____

1

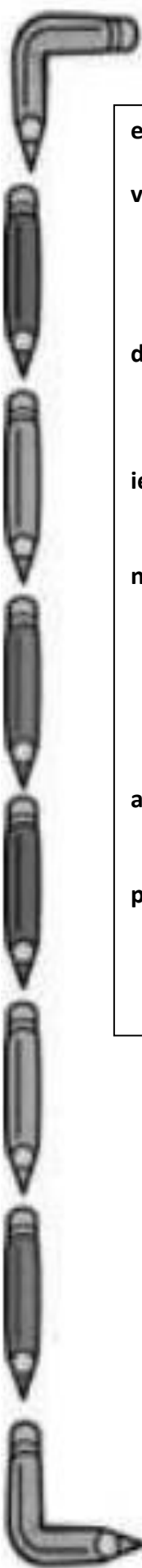
2

3

4

een oproep doen:	Als iemand een oproep doet, vraagt hij dringend om iets te doen.
volgens:	‘Volgens mij gaat de voorstelling morgen niet door’, betekent dat ik denk dat de voorstelling morgen niet doorgaat. ‘Volgens Jaime wint RCA van Dakota’ betekent dat Jaime denkt dat RCA van Dakota zal winnen.
de deskundige:	Een deskundige is iemand die veel van iets weet. Bijvoorbeeld: Mijn oom is deskundige in fotografie, betekent dat mijn oom heel veel weet van fotograferen.
iets afraden:	Als je iemand iets afraadt, zeg je dat hij het beter niet doet. Bijvoorbeeld ik raad je af om af te kijken.
neutraal advies geven:	Als je iemand advies geeft, zeg je wat hij volgens jou het best kan doen. Een neutraal advies is een onpartijdig advies. Je geeft ermee aan dat het jou niet uitmaakt of je advies wordt gevolgd of niet. Bijvoorbeeld: “Het zal heel erg koud zijn in de zaal, dus ik zou een dikke jas aantrekken als ik jou was.”
aanbevelen:	Als je iets aanbeveelt, zeg je dat iets goed is. Bijvoorbeeld: “Wat een leuke film, ik kan je hem echt aanbevelen.”
propageren:	Als je iets propageert, raad je het sterk aan. Je maakt er als het ware reclame voor. Bijvoorbeeld: “Jullie móeten die film gaan zien, je mist echt iets als je het niet doet.”

 Woordenschat

1 Norman heeft havo-advies gekregen. Hij weet nog niet welke school hij zal kiezen. Hij twijfelt Colegio San Nicolas of Colegio Playa. Hij praat erover met meneer Andres en met Joël. Op de open dagen vertellen de schooldecanen van Colegio San Nicolas en Colegio Playa iets over hun school.

1 Wat hoort bij wie? Kies uit het hok en zet het woord op de goede plaats

Ik zou Colegio San Nicolas kiezen. Ze hebben daar veel creatieve vakken en daar ben jij goed in. De school is klein en gezellig.

Meneer Andres

Colegio Playa heeft de beste examenresultaten van de scholen. Onze school is groot en groeit nog steeds. Dat komt omdat ons onderwijs zo goed is.

Schooldecaan Colegio Playa

Je moet echt niet naar Colegio Playa gaan. Mijn zus zit daar en ze zijn erg streng.

Joël

Onze school hier in San Nicolas is klein. We geven goede begeleiding en het is hier gezellig. Colegio Playa heeft betere examenresultaten en het

Schooldecaan Colegio San Nicolas

afraden	neutraal advies geven
aanbevelen	propageren

a Meneer Andres _____

b Joël _____

c Decaan Colegio Pariba _____

d Decaan Colegio Pabao _____

2 Welke school zou jij kiezen? Colegio Pariba of Colegio Pabao? Waarom? Schrijf op.

3 Welke woorden horen bij elkaar? Trek lijnen.

afraden	moet je zeker doen
aanbevelen	kun je doen
propageren	moet je niet doen
neutraal advies geven	moet je doen

Woordenschat

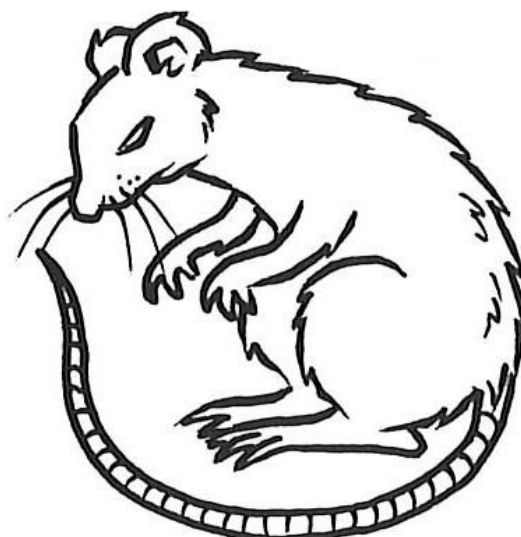
2

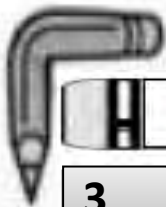
Lees.

Er is een rat uit het laboratorium ontsnapt!
Er werden testen en proefjes op deze rat gedaan, om zo een
medicijn tegen kanker te vinden. En nu is hij weggelopen.
Volgens de deskundige is deze rat wel 3000 Florin waard!
Hij doet een oproep om de rat levend te vangen en weer terug te
brengen naar het laboratorium. Er is een beloning van 500 Florin.

Wat zou jij doen om de rat op te sporen?

Om de rat op te sporen zou ik _____

Woordenschat

3

Zijn de zinnen waar of niet waar? Gebruik het woordenboek. Zet een streep door de foute antwoorden.

- 1 Een oproep doen, is hetzelfde als dringend vragen om iets te doen. waar/niet waar
- 2 Als je aan dienstverlening doet, doe je iets voor iemand. waar/niet waar
- 3 Als je heel veel geld en spullen wilt hebben, ben je hebzuchtig. waar/niet waar
- 4 Als een kind vermist is, heeft het verteld waar het naartoe is gegaan. waar/niet waar
- 5 Een voorbeeld van een alternatieve straf is een gevangenisstraf. waar/niet waar
- 6 Als iets onvindbaar is, ben je het echt kwijt. waar/niet waar

4

De kat van Gabriel is vermist. Gabriel en zijn familie hebben al heel lang naar het dier gezocht, maar hij is onvindbaar. Ze willen hem nu opsporen door een oproep in de krant te zetten.

Schrijf een oproep om in de krant te zetten. In de oproep vraag je de lezers om te helpen met het opsporen van de vermiste kat. Zorg er voor dat er de volgende dingen in staan:

- hoe de kat eruitziet;
- hoe de kat heet;
- waar je hem voor het laatst gezien hebt;
- hoe lang hij al kwijt is;
- jouw adres of telefoonnummer, zodat mensen je kunnen bereiken als de kat gevonden is.

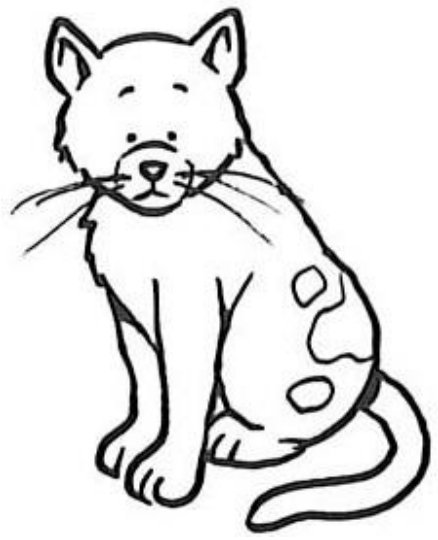

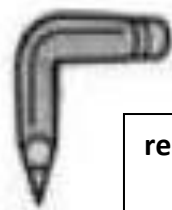

Woordenschat

OPROEP

Vermist:

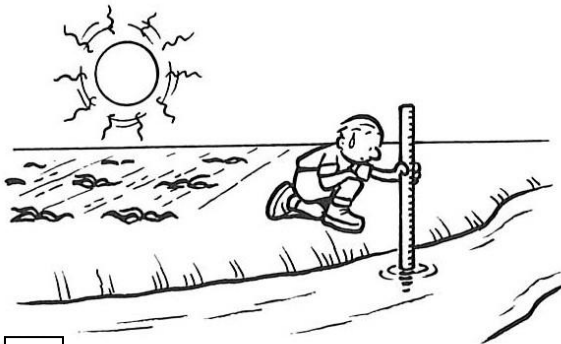

realistisch:	Als iets realistisch is, heeft het te maken met de werkelijkheid. Bijvoorbeeld: die film geeft een realistisch beeld van de armoede in Afrika. Dat betekent dat die film laat zien hoe het daar echt is.
fantastisch:	Als iets fantastisch is, is het niet zoals de werkelijkheid. Het is bijvoorbeeld veel mooier, beter, groter dan de werkelijkheid.
humoristisch:	Een humoristisch verhaal is een grappig verhaal. Een humoristisch mens maakt vaak grapjes.
historisch:	Historische verhalen zijn verhalen over geschiedenis. Ze gaan over dingen van heel vroeger.
het peil:	Bij een peil wordt de hoogte van iets aangegeven. Bijvoorbeeld het niveau van het water in een dam. Het peil kan in hoogte verschillen, van laag naar hoog.
het niveau:	Het niveau betekent hetzelfde als het peil. Bijvoorbeeld: het niveau van het water in de dam van Cas Ariba is laag.
de conclusie:	Als je tot de conclusie komt dat iemand boos is, dan weet je dat iemand boos is. Je weet dat omdat hij bijvoorbeeld de hele tijd moppert. Als je een onvoldoende rapport hebt, dan kom je tot de conclusie dat je niet over zult gaan.
afleiden:	Afleiden is hetzelfde als een conclusie trekken. Bijvoorbeeld: ik kon aan haar kwade gezicht afleiden dat ze boos op me was. Je weet dan dat ze boos is, omdat ze lelijk kijkt.
voornaamste:	Voornaamste is een deftig woord voor belangrijkste. Het betekent hetzelfde.

 Woordenschat

1

1

2

3

4

Lees wat Lucio vertelt.

Schrijf het nummer van het goede plaatje achter de zin.

- 1 Mijn opa heeft wel eens van vroeger verteld.
Hij heeft toen een overstroming meegemaakt.
Het water kwam heel hoog. Het water liep in de kelders.

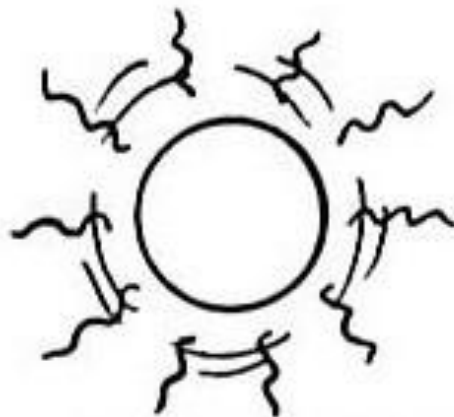
- 2 Mijn oma zei dat het door het hoge peil van het water kwam.
Het had heel hard geregend die maand. Daardoor was het
peil te hoog geworden.

Een week later was het peil weer normaal. Het water was gezakt en de brandweer had de kelders weer leeggepompt.
De zon begon weer te schijnen en alles droogde snel weer op.

- 3 Maar de zon bleef schijnen, zei mijn opa. Het hoge peil veranderde in een normaal waterpeil en het normale peil veranderde in het lage peil. De akkers begonnen droger te worden en de planten werden een beetje dor.
Gelukkig duurde ook dit niet lang en begon het weer snel te regenen.

- 4 Wat is de goede volgorde van de plaatjes?

Spelling

1.1 Lees.

Woorden met y

baby	hockey	playback	stelsel
dynamo	hyena	pony	type
Egypte	hygiëne	pyjama	typen
gameboy	hypnose	sorry	typisch
gymnastiek	jury	symbool	volleybal
gymzaal	mayonaise	sympathiek	yoghurt
hobby	mysterie	synoniem	

1.2

Kies één woord uit opdracht 1.1. Maak met dit woord een zin. Zoek de persoonsvorm en zet hier een streep onder.

2

Lees de woorden in het hok hieronder.
Maak de vragen en schrijf het antwoord op.

type	dynamo	sorry	gymnastiek	baby	symbool
pyjama	hobby	yoghurt	pony	jury	typisch

1 Welke woorden hebben een y als laatste letter?

2 Welke woorden hebben y als tweede letter?

Spelling

3 Welke woorden hebben vier letters?

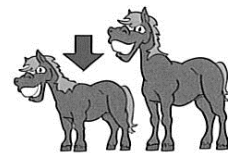
4 Welke woorden hebben vijf letters?

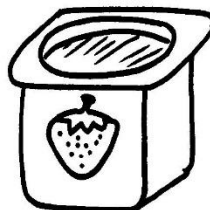
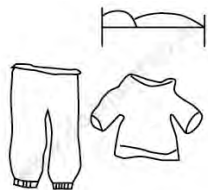
5 Welke woorden hebben zes letters?

6 Welke woorden hebben meer dan 6 letters?

3

Welke woorden met y zijn hier afgebeeld?
Schrijf het woord onder het plaatje.

Spelling

4

Als je /teit/ aan het einde van een woord(deel) hoort, schrijf je tijd als het woord met de kloktijd te maken heeft. Als dat niet zo is schrijf je teit.

Maak de woorden af met **tijd** of **teit**.

sportivi _____

creativi _____

zomer _____

sluitings _____

stommi _____

5

Vul in: **teit** of **tijd**.

1 elektrici _____

2 record _____

3 maal _____

4 universi _____

5 regen _____

6 kinder _____

7 majes _____

8 creativi _____

6

In elke kolom is één woord fout geschreven. Omcirkel het foute woord en schrijf het onderaan goed op.

1 lentetijd
majestijd
leeftijd

2 baby
pijama
dynamo

Leesbegrip**1**

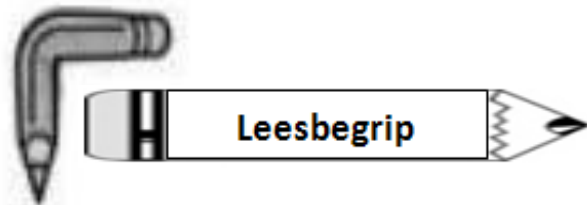
Lees mee en onderstreep de moeilijke woorden die je tegenkomt.

Adriana is **journaliste** bij een groot dagblad. Ze weet heel veel van alles. De ene dag schrijft ze over bijvoorbeeld voetbalfans die vandalisme verrichten of over problemen bij een jongerencentrum. De volgende dag over een vliegtuigkaping of een ingewikkeld
5 rapport van een ministerie. Zij is dan ook blij dat ze **algemeen verslaggeefster** is. Zij vindt haar werk veel gevarieerder dan het werk van haar vriend, die een gespecialiseerd journalist is. Hij schrijft alleen maar over sport. De grootste wens van Adriana is om
10 standplaats Colombia. Het lijkt haar heerlijk te kunnen werken in haar geboorteland en dan te kunnen schrijven voor een Arubaanse krant.

Vandaag heeft ze een reportage gemaakt over een **demonstratie**. De demonstranten waren protesterende truckchauffeurs, die in
15 een stoet van honderden trucks naar het bestuurskantoor trokken. Adriana was met één van de truckchauffeurs meegereden op zijn truck om onderweg met hem te praten over zijn problemen. In Oranjestad aangekomen, klampte zij diverse woordvoerders van politieke partijen aan om hun mening te
20 horen.

Ook woonde ze **de persconferentie** bij die tijdens de demonstratie werden gegeven. Daar waren tientallen journalisten aanwezig om vragen te stellen. Na deze persconferentie probeerde ze van de actieleider nog wat meer nieuws te krijgen, maar hij kon haar niet iets meedelen dat nog
niemand wist.

Daarna moest ze razendsnel naar het kantoor van de krant om haar verslag te schrijven. Ze gunde zich zelfs geen tijd om te eten en daardoor kon Adriana nog net voor de deadline haar **artikel**
30 bij haar baas inleveren. Toen hij de tekst van haar artikel geredigeerd had, werd het op de pagina lokaal geplaatst. Als Adriana daarna moe maar voldaan thuiskomt, hoopt ze op een lekkere, rustige avond. Maar dan rinkelt de telefoon. Het is haar chef. "Er is een ongeluk gebeurd", vertelt hij.

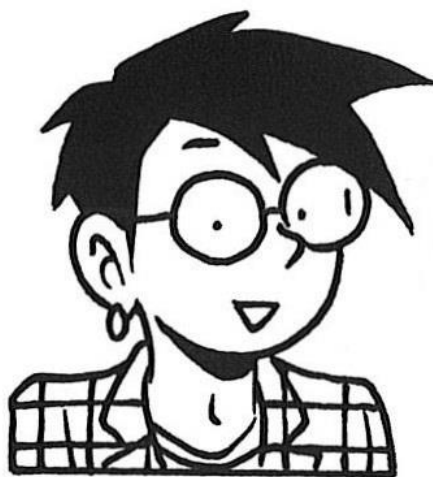
35 “Ergens voor de kust van Bonaire zijn een tanker en een cruiseschip met elkaar in aanvaring gekomen. Er is brand uitgebroken. Er zijn waarschijnlijk doden, gewonden en vermisten. Er dreigt een ramp voor de natuur van de eerste orde. Meer is er niet bekend, maar je moet er onmiddellijk naar toe.

45 Over twee uur vertrekt er een vliegtuig. Ik zorg ervoor dat er bij de balie een ticket voor je klaarligt.”

Adriana weet wat haar te doen staat. Snel pakt ze haar koffer in met wat kleren en het koffertje met de draagbare computer, een blocnote en wat pennen. Ze stapt in haar auto en rijdt richting 50 het vliegveld. Want het is belangrijk voor een journalist om snel te reageren op de dingen die in de wereld gebeuren. Wat vandaag gebeurt, moet de volgende morgen in de krant staan.

Bespreek de onderstreepte woorden met je groepje. Schrijf ze met de betekenis op in je schrift. Schrijf het nummer van de regel er ook bij.

Als je de betekenis helemaal niet weet, dan schrijf je alleen het nummer van de regel en het woord op.

1

Zet de nummers van de woorden uit het hok op de goede plaats in de kast.

niet waar (1)	werkelijk
(2)	
onwerkelijk (3)	fantasie (4)
geloofwaardig (5)	
waarschijnlijk (6)	
maak dat de kat wijs (7)	
echt (8)	

ongeloofwaardig	aannemelijk
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Woordenschat

2

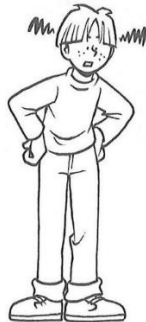
Wat suggereren de personen in de tekening? Lees eerst de tekst. Maak daarna de zin af.

Meneer, in de boekenhoek is het een rommeltje. Jonathan is er het laatst geweest.

a

Er zit een grote kras op mijn nieuwe fiets. Gisteren heb jij mijn fiets geleend Jadira.

b

Dit is een mooie tekening. Ik weet niet wie hem heeft gemaakt, maar Norman kan het beste tekenen van de klas.

c

Volgens mij vinden Norman en Aria elkaar erg aardig.

d

a Aria suggereert dat _____

b Joël suggereert dat _____

c Tamara suggereert dat _____

d Meneer Andres suggereert dat _____

vermist:	Als iemand vermist is, is hij zomaar verdwenen. Iedereen zoekt hem.
opsporen:	Als je iemand opspoort, zoek je hem. Je probeert hem te vinden.
onvindbaar:	Als iemand onvindbaar is, lukt het maar niet om hem te vinden.
de dienstverlening:	Dienstverlening is werk waarbij je hulp geeft aan mensen. Bijvoorbeeld: verpleging is dienstverlening voor zieke mensen. Een andere vorm van dienstverlening is bejaardenzorg.
de alternatieve straf:	Een alternatieve straf betekent een andere oplossing of een andere mogelijkheid. Een alternatieve straf betekent een andere straf dan een 'gewone' gevangenisstraf.
overkomen:	Als iets je overkomt, dan gebeurt er iets met je. Meestal is dat onverwacht. Bijvoorbeeld: wat is hem overkomen? Dat betekent: wat is er met hem gebeurd?
de gebeurtenis:	Een gebeurtenis is iets wat gebeurt. Bijvoorbeeld sprookjes gaan meestal over vreemde gebeurtenissen.
beseffen:	Als je iets beseft, dan begrijp je het. Jozef beseftte wel dat hij heel hard moest leren om over te gaan.
suggereren:	Iets suggereren is ervoor zorgen dat iemand een bepaald idee krijgt zonder dat rechtstreeks uit te spreken. Bijvoorbeeld: Jossy suggereert dat ik die fiets niet koop.
ongeloofwaardig:	Als iets ongeloofwaardig is, kun je niet geloven dat het waar is. Bijvoorbeeld: Het lijkt me ongeloofwaardig dat Mario de fiets van Timothy vernield heeft.
aannemelijk:	Als iets aannemelijk is, moeten mensen bijna wel geloven dat het zo is. Bijvoorbeeld: Ruben gaf een aannemelijke uitleg waarom hij te laat was.

Stellen

1

Lees.

Brief 1

Oranjestad, 12 november 2017

Geachte minister,

U schrijft dat er op de basisschool te weinig aan rekenen en taal wordt gedaan. En u vindt dat er te veel aandacht is voor vakken 5 als tekenen, muziek en handenarbeid.

Dat ben ik helemaal niet met u eens. Ik vind dat er juist veel tijd wordt besteed aan rekenen en taal. En ook vind ik dat de meeste kinderen best goed zijn in die vakken.

10 Bij ons op school hebben we elke dag rekenen en taal. En die expressievakken hebben we maar één keer in de week. Ik ken ook kinderen van andere scholen en daar gaat het net zo als bij ons.

De groeten van Carina Krozendijk
Klas 6 van Colegio Conrado Coronel

Brief 2
Geachte minister,

U schrijft dat er op de basisschool te weinig aan rekenen en taal wordt gedaan. En u vindt dat er te veel aandacht is voor vakken als tekenen, muziek en handenarbeid. Dat is niet waar als je bij 5 ons. Wij hebben rekenen of taal. En expressievakken gaat vaak niet door als iemand ziek. Of er is weer iets dat anders. Rekenen doen wij 's morgens of na de pauze en lang of niet. Taal vaak wel nog een keer. Ik houd niet van rekenen dus liever iets anders als gymnastiek bijvoorbeeld.

10 Doei!

Spelling

1

-ten-werkwoorden

-den-werkwoorden

andere werkwoorden

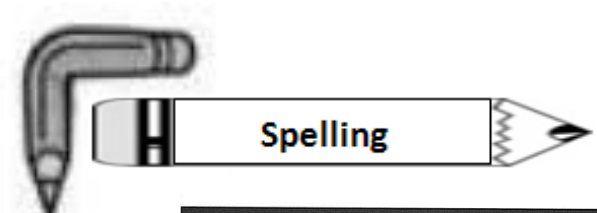
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

- 1 De wedstrijd werd afgebroken. _____
- 2 De auto reed langzaam. _____
- 3 Tom pestte zijn broertje. _____
- 4 De bakker kneedde het deeg. _____
- 5 Erica sneed de koek. _____
- 6 Arnold floot vals. _____

2

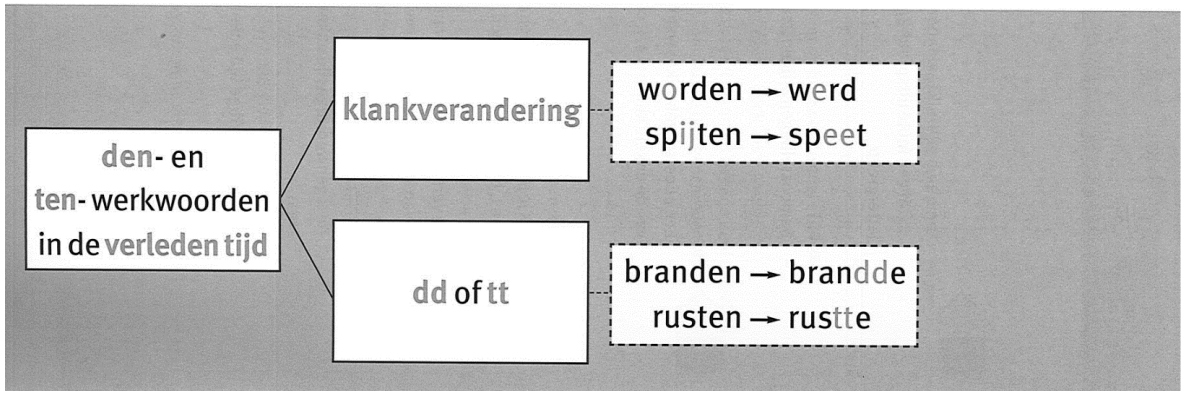
Schrijf de regel van het bord hieronder over.

Spelling

Persoonsvorm-kaart Spelling Groep 7 **Taal leesland**

3

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Spelling

4

Deze zinnen staan in de verleden tijd.
Onderstreep in iedere zin de persoonsvorm.
Schrijf bij iedere persoonsvorm het hele werkwoord op.
De eerste is voorgedaan.

- 1 Het rotsblok stortte naar beneden. storten
- 2 Ik ontmoette hem gisteren. _____
- 3 De kok braadde het vlees. _____
- 4 De mannen laadden de auto in. _____
- 5 De leraar praatte tegen mij. _____
- 6 Ik stootte mij in het donker. _____
- 7 Hij beet op zijn tong. _____
- 8 Wie deed dat? _____
- 9 Hoeveel kostte de reis? _____
- 10 De soldaat meldde zich ziek. _____

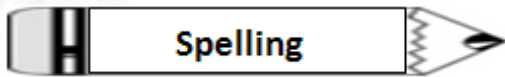
5

De lettergrepen zijn door elkaar geraakt. Zoek ze bij elkaar en schrijf de woorden op. De eerste lettergreep is steeds onderstreept.

yog py ry ja pe na mo tiek dy as hob
ju hurt ry ty gym ma po by sor ny

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

6

Bedenk drie woorden met **teit** en drie woorden met **tijd**.

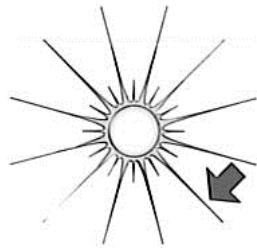
teit

tijd

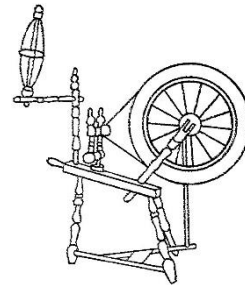
_____	_____
_____	_____
_____	_____

7

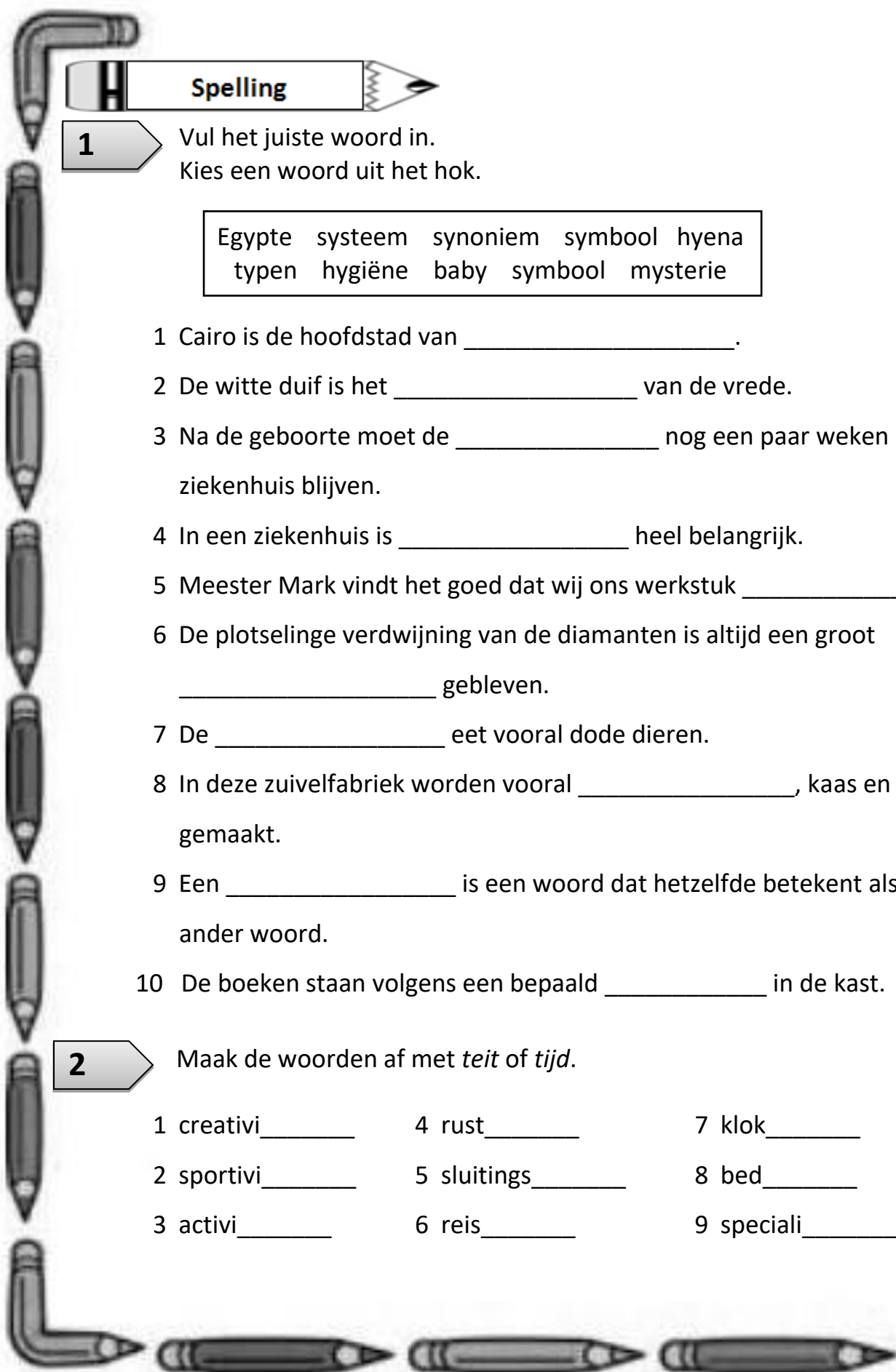
Schrijf het juiste woord onder het plaatje. Het zijn allemaal samenstellingen. Lees de regels voor wel of geen tussen -n nog een keer op bladzijde 12 van je Spellinghulp.

_____	_____
-------	-------

_____	_____
-------	-------

Spelling

1

Vul het juiste woord in.
Kies een woord uit het hok.

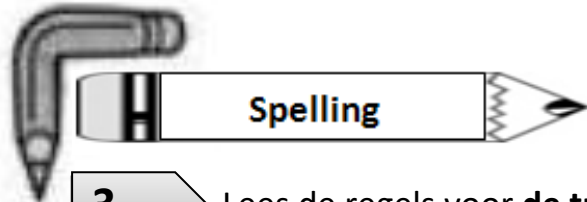
Egypte systeem synoniem symbool hyena
typen hygiëne baby symbool mysterie

- 1 Cairo is de hoofdstad van _____.
- 2 De witte duif is het _____ van de vrede.
- 3 Na de geboorte moet de _____ nog een paar weken in het ziekenhuis blijven.
- 4 In een ziekenhuis is _____ heel belangrijk.
- 5 Meester Mark vindt het goed dat wij ons werkstuk _____.
- 6 De plotselinge verdwijning van de diamanten is altijd een groot _____ gebleven.
- 7 De _____ eet vooral dode dieren.
- 8 In deze zuivelfabriek worden vooral _____, kaas en boter gemaakt.
- 9 Een _____ is een woord dat hetzelfde betekent als een ander woord.
- 10 De boeken staan volgens een bepaald _____ in de kast.

2

Maak de woorden af met *teit* of *tijd*.

1 creativi_____	4 rust_____	7 klok_____
2 sportivi_____	5 sluitings_____	8 bed_____
3 activi_____	6 reis_____	9 speciali_____

3

Lees de regels voor **de tussen -n** nog een keer.

Bedenk bij iedere regel een woord en schrijf dat erbij.

Tussen -n

In een samenstelling schrijf je een **tussen -n** als:

- Het eerste deel van de samenstelling een meervoudsvorm op **-en** is.

Bijvoorbeeld *boekenkast* en _____

- Het eerste deel van de samenstelling al op **-en** eindigt.

Bijvoorbeeld: *keukentrap* en _____

Je schrijft **geen tussen -n** als:

- Het eerste deel van de samenstelling geen meervoud heeft.

Bijvoorbeeld: *tarwebrood* en _____

- Je bij de meervoudsvorm van het eerste deel kunt kiezen tussen een meervoud op **n** en een meervoud op **s**.

Bijvoorbeeld: *groentesoep* en _____

- Het eerste deel van de samenstelling geen zelfstandig naamwoord is.

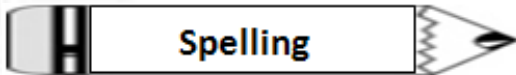
Bijvoorbeeld: *rodekool* en _____

- Het eerste deel van de samenstelling een versterkende betekenis heeft.

Bijvoorbeeld: *apetrots* en _____

- Het eerste deel van de samenstelling naar een persoon of zaak verwijst die in de gegeven context uniek is.

Bijvoorbeeld: *zonnestraal* en _____

Spelling

4

Schrijf de persoonsvormen in de verleden tijd.
Gebruik de werkwoorden tussen haakjes.

- 1 Gisteren _____ de buurt een feest. (vieren)
- 2 Floor, Alex en Yasmin _____ zich naar het feestterrein.
(haasten)
- 3 Ze konden er zo op. Dat _____ niets. (kosten)
- 4 Als je ergens aan mee _____, moest je wel betalen. (doen)
- 5 Overal _____ vuurtjes. (branden)
- 6 Daarop _____ de mensen worstjes en ander vlees.
(braden)
- 7 Alex wou met pijl en boog schieten. Hij _____ heel precies.
(richten)
- 8 Hij _____ ervan. (zuchten)
- 9 Toen _____ hij los en ... raak! (laten)
- 10 De man van de pijl en boog _____ een touwtje door.
(knippen)
- 11 Hij gaf hem een grote beer. 'Die is voor jou', zei hij.
- 12 'Dank u wel,' _____ Alex. (antwoorden)

Stellen

5.1 Lees.

Oranjestad, 12 januari 2017

Geachte redactie,

Ik moet jammer genoeg besluiten mijn lidmaatschap van Diario op te zeggen. Ik vind het een prima krant, maar hij wordt bijna elke ochtend te laat bezorgd. Meestal komt hij pas om een uur of acht en dan ben ik al naar mijn werk. Dat vind ik enorm vervelend. De krantenjongen zegt dat hij er niks aan kan doen. Hij beweert dat de kranten te laat bij hem afgeleverd worden. Dat is voor mij moeilijk te controleren, maar als dat werkelijk zo is, vind ik dat een slechte zaak.

Ik heb met deze klacht ook al een paar keer naar de krant gebeld, maar daar word ik absoluut niet serieus genomen. Het is echt belachelijk zoals ik daar te woord word gestaan. Nu heb ik er schoon genoeg van. Ik ga een andere krant zoeken die 's morgens op tijd wordt bezorgd. Ik vind het jammer, maar ik zie geen andere mogelijkheid.

Hoogachtend,

Mevrouw Van der Linden

Taalbeschouwing

6.1

Welke afkortingen uit het hok passen in de zinnen? Schrijf de afkorting in de zin. Schrijf daaronder bij hetzelfde nummer de betekenis op.

d.m.v. = door middel van
 cd = compact disc
 p.p. = per persoon
 v.l.n.r. = van links naar rechts
 o.l.v. = onder leiding van

- 1 De vergadering staat _____ de hoofdredacteur.
- 2 Op de foto zie je _____ Benny, Omar, Carla en Magriet.
- 3 Mijn zus en ik moesten vijf florin _____ betalen.
- 4 Ik kreeg een _____ voor mijn verjaardag.
- 5 De piano werd _____ een katrol omhoog gehesen.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Taalbeschouwing

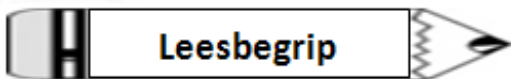
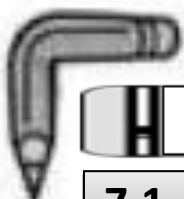
6.2 Schrijf het verkorte woord erachter.

- 1 discotheek - _____
- 2 informatie - _____
- 3 bibliotheek - _____
- 4 electronic mail - _____
- 5 laboratorium - _____

6.3 Schrijf de afkortingen op van de volgende woorden:

- 1 met medewerking van - _____
- 2 bij geen gehoor - _____
- 3 Korps Politie Aruba - _____
- 4 en dergelijke - _____
- 5 Dienst Openbare Werken - _____

Leesbegrip**7.1**

Lees.

Oranjestad – De Kinderboekenweek is weer van start gegaan. In een volledig bezette Cas di Cultura gaf onze minister-president zelf woensdagmiddag het startschot. Bijna alle kinderen hadden kleren aangetrokken die bij het thema van dit jaar passen. Ook de minister-president had zich verkleed en sprak tegen de kinderen.

“Wat een prachtig thema dit jaar”, glunderde de directeur van Cas di Cultura na afloop. “Jammer dat er vanavond niet meer kinderen hiernaartoe gekomen zijn, want er was nog plek genoeg.”

Is het een feit of niet? Schrijf ja of nee achter elke zin.

- 1 De Kinderboekenweek is geopend door de minister-president. _____
- 2 Alle kinderen waren verkleed. _____
- 3 Het feest speelde zich af in Cas di Cultura. _____
- 4 De minister-president had zich ook verkleed. _____

Leesbegrip

7.2

Er zijn twee feiten die niet kloppen. Schrijf ze op.

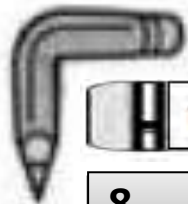
1 _____

2 _____

7.3

Welke informatie had er natuurlijk bij moeten staan?

Taalbeschouwing**8**

Schrijf de afkortingen op en schrijf de betekenis erachter.

- 1 Bij de balie van die winkel kun je alle *info* krijgen die je maar wilt.
- 2 Je kunt er *m.i.v.* 1 november ook wenskaarten *e.d.* kopen.
- 3 In de winkel hiernaast verkopen ze kranten, *o.a.* de Amigoe, Diario, enz.
- 4 *I.v.m.* werkzaamheden kan de leeszaal van de *bieb a.s.* vrijdag niet gebruikt worden.
- 5 Dat is *b.v.* vervelend voor mensen die daar elke dag de krant komen lezen.
- 6 Het schijnt dat de *wc* vernieuwd moeten worden.
- 7 Op Aruba hebben we een ziekenhuis met een groot *lab*, een *bios* en nog veel meer.
- 8 Op de radio werd *o.m.* een overzicht gegeven uit de ochtendbladen.
- 9 We gaan soms met de taxi naar de stad, maar meestal met de *bus*.
- 10 De parkeermogelijkheden bij de *OM* zijn heel beperkt.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

10 _____

9

Vul de ontbrekende werkwoordsvorm in.

1 genieten - _____ - genoten

2 _____ - droop - _____

3 _____ - goot - gegoten

4 beginnen - _____ - _____

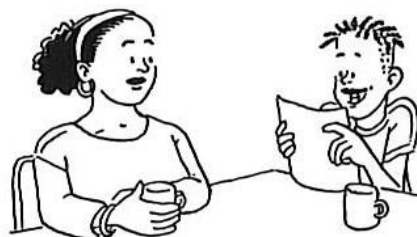

5	liegen	- _____	- _____
6	_____	- sloop	- _____
7	_____	- _____	- gedronken
8	bieden	- _____	- _____
9	snuiven	- _____	- _____
10	_____	- zonk	- _____

10

De leestekens zijn vergeten. Zet alle leestekens erin.

Rudy maakt een verslag voor de schoolkrant. Moet je horen, roept hij tegen zijn moeder. Ik heb het begin al gemaakt. Dan leest hij met luide stem voor. Gisteren zijn we naar een drukkerij geweest. Stop eens even, zegt zijn moeder. Moet daar niet bij staan dat jullie met klas 5 en 6 naar de drukkerij zijn geweest. O ja, mompelt Rudy, en hij schrijft het erbij. Hij leest weer voor. We kregen een rondleiding door het hele bedrijf. Moeder vraagt: Worden er ook kranten gedrukt? Rudy antwoordt enthousiast: Wel tien verschillende. En ook nog een heleboel tijdschriften. Rudy gaat aan tafel zitten met een blad papier. Ik teken een drukmachine, zegt hij. Die doe ik dan bij mijn verslag.

Taalbeschouwing
11

Schrijf de volgende woorden voluit in een zin.

1 kilo - _____

2 bus - _____

3 plu - _____

4 gypjes - _____

5 disco - _____

6 heli - _____

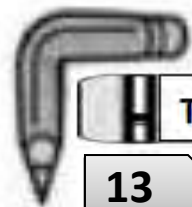

12

De leestekens staan er al. Bedenk er een zin bij.

1 “ _____ ?” _____ .

2 _____ : “ _____ !”

3 “ _____ , _____ .

Taalbeschouwing**13**

Zet de zinnen in de verleden tijd. Schrijf alleen de woorden op die dan veranderen.

- 1 Junior kijkt in een verkreukelde krant. _____
- 2 Hij snuit zijn neus. _____
- 3 Hij strijkt de krant mooi glad. _____
- 4 Gezellig kruipt hij in een hoekje van de bank. _____
- 5 De luchtballon vliegt heel hoog. _____
- 6 De ballonvaarders lijken helemaal niet bang. _____
- 7 Ze genieten erg van hun luchtreis. _____
- 8 Een vrouw smijt iets uit de mand. _____
- 9 Junior schuift de krant van zich af. _____
- 10 Hij trekt een kussen onder zijn hoofd. _____

Taalbeschouwing

14

Maak zinnen.

1 Met a.u.b. en blz.

2 Met lab

3 Met tel.nr. en bios

4 Met i.v.m. en KLM

5 Met a.s.

